

“VILNIS” (THE SURGE)

LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday, and on every Thursday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$6.00, six months \$3.25. Chicago \$8.00, six months \$4.25, foreign countries \$8.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year \$2.00, 6 year \$12.00, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 6 year \$12.00.

Trys Mėnesiai

Trys mėnesiai praslinko, kaip Molotovas lankėsi Londone ir Washington. Trys mėnesiai praslinko nuo pasirašymo sutarties su Anglija ir susitarimo su Jungtinėmis Valstijom.

Kaip entuziastiškai visų trijų valstybių žmonės sveikino tų konferencijų pasėkas ir iškilmingai pasidėdėjęm atidaryti antrą frontą!

O antro fronto kaip nėra taip nėra! Robertsonas, “PM” korespondentas, praneša iš Maskvos: “Gal būt, kad puse savo mechanizuotų pajėgų vokiečių armija sutraukė tarp Dono ir Volgos... Greta vokiečių kariuovės vengrai, sumai, austrųjokai, slavokai, italai, rumunai. Pašaro kanuolės yra užtenkama. Ir prieš tas visas europines armijas grumiasi rusai—patys vieni. Išvaizduokite save rusų padėtyje. Ką jūs jaustumėte, tokiam momente?”

“Rugpjūtis baigiasi ir didžiausias krizis mūsų gentkartėje pakybo ant mūsų čia Rusijoje. Rusai nekuomet neatleis mums už šią vasarą. Jie bus dėkingi mums už viską, ką mes padarysime ateityje, bet nekuomet jau nebus to jausmo, kokis būtų buvęs, jeigu mes būtume pradėję veikti rugpjūčio mėnesį.”

Tai rūstūs žodžiai, rūsti išvada, bet tai teisybė gryna kaip asara.

Leland Stowe prisituntė iš Maskvos laiško Raudonosios Armijos leitenanto Morozovo ir tas laiškas buvo įspalintas Chicago “Daily News” (28 rugpjūčio).

Morozovas rašo apie Raudonosios Armijos karių viltį ir nuotaikas: “Kiekvieną rytą, kada mes susirenkam, mes laukiame žinios ar jūsų armijos jam pradėjo generalį karą Vakaruose... Komandieriai ir kariai, kurie kaujasi su vokiečiais šiame fronte, sako: Tai čia nuo mūsų, o nuo mūsų amerikoniškų ir angliškų draugų jūs gaušite skyrium... Mes įsitikinę, kad jūs neišsivadėsite savo laisvės ir nepriklausomybės. Ko mes bijomės, tai kad jūs būtume per daug atsargūs ir praleisite šį didįjį momentą. Keturiolika karų mėnesių išmokė mus kokios yra sąlygos laimėjimo ateityje: nei vieną minutę neduoti priešiui ramybės. Smogti jam kur tik galima. Naikinti jį fiziniškai ir moraliai...”

“Mes laukiame jūsų intervencijos, laukiame antro, trečio fronto Vakaruose. Mes žinome, kad kiekvienas užmuštas plėšikas, kiekvienas sunaikintas fašistų lėktuvas ir tankas priartins galą fašizmui. Bet svarbiausia yra tas, kad jūsų intervencija paraus vokiškų žudikų viltį, jog jie gali mus sunaikinti pirm negu jūs būsite pasirušę...” Taip galvoja visa Raudonoji Armija, taip galvoja visa Sovietų šalis.

Koktu ir nejauku skaityti pranešimus iš Londono, kur pilama komplementai Raudonajai Armijai. Tie komplementai ir pagyrimai neužmuš nei vieno vokiečio.

Reikia ne komplimentų, bet didvyriškų veiksmų, šimteriopai didesnių negu Dieppe!

Sovietai laiko frontą beveik per du tūkstančius mylių. Sukuoję beveik viršžmogiškas pajėgas, jie atakuoja Rėvo fronto.

O mes Europoje neturime dar nei vienos mylios fronto! Kada gi, kada subaus kanuolės antrame fronto?

Fordas ir Jo Gizelis

Henry Fordas kalbėjosi su reporteriu žurnalo “Liberty”. Fordo dirbtuvės gamina karui ginklus. Rodosi, ten turėtų būti ir jo siela. Bet Fordui rūpi karinė politika ir ta jo politika yra prasta. Ji pacifistiška.

“Liberty” reporteriui įsiai pasakė: “Niekas nelaimės šį karą, nebent sąjauje padėgėjų, gal koks šimtas žmonių. Paprasti žmonės niekad nelaimi karą.”

Išgirdęs tuos žodžius, reporteris paklausė: Bet kaip su šiuo karu? Fordas atsisiėpė: “Karas tai griovimas. Nei nebandykite išgirsti iš manęs ką nors užgirdint karą...”

Taigi, Fordo akimis žiūrint, šis karas nėra teisingas karas. Jo nuomone, šiame kare visi lygūs—ir fašistiniai galvaržai ir kovotojai už demokratiją, už tautų laisvę!

Kiekvienas gali suprasti, kad tokia nuomėnė žalinga, kenksminga. Fordo pacifizmas naudingas ne kam kitam, kaip fašizmui.

Ar Fordas laukia naujo medalio iš Hitlerio?

Calis Lindbergas šiuo laiku dirba Fordui. Jis jo gizelis. Kuomet neseniai jis buvo užklaustas, ką mano apie karą, jis tiek tepasakė, kad nieko nežinaš, kad tas jam nerūpi, kad jis visai nesidomina visuomenės nuotaikomis.

Du šventi pacifistai. Du šventuoliai, kurie daug ką laiko už dantų.

Ofensyvas Namų Fronte

Šiomis dienomis prezidentas Rooseveltas žada pasakyti visą eilę svarbių prakalbų. Valdžios draugai tikisi, kad tos prakalbos bus stiprios, kad jomis bus pradėtas ofensyvas namų fronte.

Jei mūsų šalis galėjo pradėti ofensyvą Solomono fronto, tolimame Pacifike, tai atėjo jau laikas pradėti rimtą kovą ir namų fronte.

Amerika dar neįsijungė karan kaip reikia. Karo produkcija daro įspėdingą reginį, bet ne viskas eina pagal planą, kvotos neįsipildomos. Karo Produkcijos Taryboj pasireiškia žymių paklaidų.

Kova su profitoriais nevedama taip kaip reikiant. Taksų klausimas žyminiam laipsny neišspręstas. Lubos kainoms nenustatytos užtenkamai stipriai ir kainos prasimuša per lubas. Klausimas apie kainų stabilizavimą yra vienas iš svarbiausių. Kol kainos nėra stabilizuotos, tol negali būti ir stabilizacijos algose. Turtingi fermeriai, kuriuos europiškia prasme galima rokuoti dvarponiais, dar vis naudoja išimtinomis privilegijomis.

Kiek liečia karinę moralę, tai patriotiniam fronto yra skylių. Per jas aiškiai matomas snukis penktosios kolonos, prisidengusios visokiais vardais.

Amerikos žmonės laukia iš prezidento stipresnės vadovybės ir griežtesnio balso prieš tuos elementus, kurie trukdo karo pastangas, kurie nenori išsivadėti savanaudiskumo.

Reikia tikėtis, kad prezidentas Rooseveltas nustatys naujas gaires. Amerikos gyvenime neturi būti neatmezgamų mazgų.

Stiprinimas “Vilnies” yra stiprinimas karo išgalų. Mūsų šaliai labai reikalingas stiprus laikraštiniis ginklas, nes yra laikraščių, kurie mulkina žmones, demoralizuoja juos, ardo nacionalę vienybę.

Kas stiprina “Vilnij” aukom ir naujais prenumeratoriiais, tas stiprina Amerikos patriotizmą, tas padeda karui.

Prie J. L. Lewis'o kompanijos prisidėjo ir Wm. Hutchison, vienas iš Darbo Federacijos vadų.

Jiems nerūpi karo laimėjimas. Juodu abudu pučia į tą pačią dūdą, sėdami nesutikimo, disharmonijoj.

Juodu abudu yra priešai demokratinės santvarkos darbo unijose.

KĄ RAŠO “VILNIES” SKAITYTOJAI NIEKO NEMAČYS, JAGAMASTELI

“Vilnis” lietuvių dienraštis. Prašau prisistūti man “Vilnij” per pusę metų. Jonas Galvanaukas, Blackwell, Wis.”

Jeigu patys žmonės užsirašo “Vilnij”, tas parodo, kad nėra sunku gauti dienraščiu naujų skaitytojų. “Vilnies” prieteliai, pasidaruokite!

“Gerb. Sirdingas ačiu už atvirutę, kurią aplaikiu pranešant, kad mano prenumerata užsibaigė. Su mielu noru aš prisistūčiu už metus. Nes kai negamu dienraščio, tai esam neramūs. A. Shimenskis, St. Cloud, Wis.”

“Gerb. Vilniečiai: Prisiūčiu už “Vilnies” pikniko parduotus tikietus pinigų \$22.36 ir prenumeratą \$6, viso \$28.36.

“Sios draugės daugiausia pasidarbavo: V. Grigaliniėnė daugiausia pardavė. E. Briedienė, M. Lagūniėnė, žinoma ir aš prisidėjau. Už pasidarbavimą tom draugėm taru didelį ačiu. M. Klikeniėnė, Springfield, Ill.”

“Brangūs Draugai Vilniečiai: Prisiūčiu \$8.58 už pikniko tikietus. Linkiu, kad piknikas šimta nuosimėjų pavyktų. Ir kad nors viena dovana laimėtų Philadelphia. Draugiškai, J. Smitienė.”

“Gerb. “Vilnies” Adm.: Siuomi pranešu jog dienraščio pikniko tikietai visi bus išparduoti ir pinigus atiduosi ant pikniko. Draugiškai, K. Starevičienė.”

“Gerb.: Prisiūčiu jums čekį ant \$12.60 už du pundukus tikietų. Tikietus išpardavė Jonas Purtkiukas. Draugiškai, J. Miliauskas.”

Labai dėkui d. Purtkiui už pasidarbavimą.

“Gerb. “Vilnies” Adm. Čia prisistūčiu už išparduotus pikniko tikietus čekį \$24.30. Tikietus padėjo išplatinti ir pardavė pu pluoštelį: W. Kelley, J. Vaitekūnas, J. Stygienė ir G. Shimitais. Draugiškai, G. Shimitais, Montello, Mass.”

“Noriu jums pranešti, kad aš gavau lapelius — Lietuvos Tautininkai Seniau ir Dabar, tai ačiu. Taipgi prašysiu siuntinėti V. S. adresu “Vilnij”. Jei turite knygą Sovietų Galybė, prisiuskite. Draugiškai, X. X., Montreal, Canada.”

“Gerb.: Atsiprašau, kad taip ilgai neprisiūčiu prenumeratos. Esu jau 8 metai nedirbantis, tai labai sunku su pinigais, o su laikraščiu menoriu atskirti. Čia prisistūčiu \$5. Su godone, I. Mikulskis, Detroit, Mich.”

Sunkesniau gyvenime skaitytojai labiau įvertina dienraštį.

Visiem pasidarbavusiem dienraščio naudai tariame širdingą ačiu.

Administracija.

Naciai Nužudė Dar Devynis čekus

LONDONAS, rugp. 28.—Devyni pirmiau buvę čekoslovakijos armijos generolo štabo viršininkai sušaudyti, skelbia čekų daviniai.

Cekai karininkai buvo teisti nacių karo teismo Praगेje ir rasti “kaltais išdavystę čekijai ir Moravijai,” ir kad jie buvę “viršininkai išdavingos organizacijos.”

(“Išdavystė” yra tame, kad jie neklusnūs naciams.)

Štai kaip naciai paragauja savo pačių gyduolių, kada į jų teritoriją atsilanko Anglijos ir Amerikos didieji bombieriai. Šis paveikslas nutrauktas 24 valandom po išbombardavimo nacių amunicijos ir ginklų fabriky Dusseldorfe, Vokietijoje. Miestą bombardavo skvadoronas anglių bombierių ir į 50 minutų numetė 150 eksploduojamų bombų, kiekviena po 2 tonu, ir 75,000 padegamųjų bombų. Už 24 valandų po bombardavimo, kada anglių žvalgybiniai orlaiviai skrido virš Dusseldorfo, gaisrai dar tšbebuvo neužgesinti.

Lietuvių klerikalų leidžiamas laikraštukas Brooklynė “Amerika” apjovio naują, niekam dar negirdėtą būdą kaip iš Lietuvos išvysti nacių gausas.

Rugpjūčio 28 dienos laidoje tulas jagamastis J. K. išdėsto lig ta burtininkė ant delno sekamą receptą:

“Dabar Lietuva kalėjime. Vienintelė viltis yra tik pas šv. Panelę Mariją, Lietuvos Karalienę. Čia viltis, mūsų paguoda. Renkimės (gal norėta pasakyti “rengkimės”?—L.) aukoti už Lietuvą šv. Paa Marijai Karalienei milioną dalių šv. Rožančiaus, kad visi neprieteliai Bažnyčios šventos iš Lietuvos būtų pašalinti...”

Toliaus “faktiška” nurodo, jog jei visi atkalbėsime nuo vienos iki visų trijų dalių rožančiaus kasdieną, tai ir metus laiko susidarys čiaš milijonas rožančiaus dalių ir nacius iš Lietuvos—kaip su ranka atims.

Bet aš esu kitokios nuomonės ir kalbu iš paties savo patyrimo. Rožančius, jagamasteli, nieko nepamačys.

Senai, labai senai, kada dar piemenėliu būdamas Lietuvoje bandą ganiau, turėjau sekamą patyrimą kiek pamalyvas yra kalbėjimas rožančiaus:

Pavasarij, kaip žinote, piemenėliu prisieina netik rasom pabraidyti ankstyvais rytais, bet dažnai lietus kokjeles sušlapina. Taip buvo ir man. Gi nuo šlapumo blaždos būdavo taip sušlapieš, jog ir čyšejuo vargiai bereikis didesnes kančias kentėti.

To negana. Mūsų kaimynų Varnagių Juozukas buvo dviem metais už mane vyresnis ir tą faktą niekadoms nepraleido žaitymėjęs, nors žiemos vakarais aš jį iš elementoriaus abėcėlės mokinau. Kaip tik būdavo padžiaunu suplyšusias blaždas prieš saulute, taip Juozukas priselinęs ir kerta botagu, kad kraujas net čyurkšliais pasiliedavo.

Kentėjau tą tūlą laiką tikrai krikščionišku kantrumu. Bet viskam yra rybos. O dar kaip tievia apie tą laiką iš kažin kur gavau pasikolinti nabašninko Motiejaus Valančiausko Žyvatus Šventųjų. Beskaitydamas užėjau, kad nuo visokių svieto blogybių pamalyviausias vaistas yra rožančius.

Kartą vakare parginęs bandą po labai skausmingos dienos ganyklose, pirmą gulsiant sumaniu atkalbėti dalį rožančiaus. Kunigo Juozapavičiaus ir motinos buvau išmokintas, jog pirma kalbant bile kokį maldą reikia padaryti intencijai. Mano intencija buvo tik viena—kad Varnagių Juozuką į kiaušle sutrauktų!

Kad malda išėity dar pamalyvėsnė, pasirinkau ir pačią geriausią dalį rožančiaus—sopolingąjį.

Nereikia nei sakyti, kad atlikęs tokią svarbią nobažanstvą tą naktį miegojau saldžiu miegu, sapnuodamas linksmus sapnus. Pilaai būvau įsitikinęs, jog išvargę ryte bandą rasiu Varnagių Juozuką bekrusint su kitom kiaušle pier Molyneš.

Bet kokis buvo nusistebėjimas, kada mano kankintojas netik kruksėti nepradėjo, bet lyg niekur nieko švilpauja sau ir dar pasimirkęs pelkėje botagą pliauškina ir smalsiai žiūri į mano susproginėjusias blaždas.

Ilgai pats vienas dėmūojau apie rožančiaus nepamalyvumą ir nieko negalėjau sudūmoti. Pagaliaus papasakojau apie tai motinai. Vojargutaliau Kiek tada buvo šauksmo ir grumojimo! Paaiškėjo, kad Dievas labai esąs užsirūstinęs, ne dėl rožančiaus, o dėl mano intencijos (kad Juozuką į kiaušle sutrauktų). Sako, didelis griekas daryti tokią intenciją.

Kagi darysi, jei griekas, tai reikia pasisakyti klebonui Jazdovskui. O šis senis turėjo labai biaryų paprotį: Jei tik jam pasisakai kokį didelį grieką, tai pasiekęs iš spaviednyčios per langelį tuoj ir tempo ausį. Trumpai pasakius, mano apieravonė ir sopulingosios dalies rožančiaus sukalbėjimas tik tiek pamalyvė, kad tris dienas ausį skaudėjo lyg auslinda būtų įgytusi.

Taigi, akvyvaizdoje šių faktų ir klausiu tamstos, jagamasteli J. K.: Kokią intenciją daryti kalbant rožančius jūsų siulomu receptu? Juk prašyti Dievo, kad hitlerininkams viskas Lietuvoje kitoksi būtu pavojinga iš mūsų pačių valdžios pusės, ko gero dar FBI gali apsišovyti. O jei kalbėsime rožančių ir prašysime Dievo, kad nacius prievarta iš Lietuvos išlūgtų, tai ir vėl galima susilaukti nesmagųjų.

Ne, ponas jagamasteli, jūsų receptas nepriimtinas. Nacius iš okupuotų kraštų maldomis, rožančiais nei škaplieriais niekas neišvys. Kada aną naktį rusų orlaiviai skraide virš Berlyno, jie ne rožančius ten išmetė, bet bombas.

Kovoti su dvikojais žvėrimis nesipriešinimu, maldomis mokina tik tokis mistikas kaip Mahatma Gandhi. Bet tokios kovos hitleriniai žmogūdziai kuomažiausia bijosi.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

—Laukiški.

Wisconsino Žinios

MILWAUKEE PASIRENGIA RINKIMAM; ĮVAIRŪS SMULKŪS NUOTIKIAI

Siemet žmonės žiūri į rinkimus kaip į karo pergalės užtikrinimo rinkimus. Labai svarbu, kad būtų išrinkti senatoriai ir kongresmanai visi palaikytų karo laimėjimo pastangas. Tačiau svarbu ir išrinkti gubernatorių, kuris pilnai kooperuotų ir veikėtų, kad užtikrinti fašistinės ašies sutriuškinimą.

Dr. W. C. Kaukuana, demokratų partijos kandidatas gubernatoriaus vieton, pareiškė, kad jis prieš pelnagrobius. "Kai mūsų jaunas kariuonia, tai neturi būti pelnagrobystės."

Tas gerai, niekas neturi pelnytis kai reikia visiems aukautis, kad laimėtume karą. Bet to neužtenka. Jis nieko smulkmenkios nepaskalbė ką darytų dėl karo laimėjimo, jeigu būtų išrinktas.

Reikalinga, kad kaip vienas žmogus remtume Roosevelto, vyriausio mūsų karių jėgų komandierio, karo pastangas.

Socialistų partija irgi stato savo kandidatą—Frank Zeidler gubernatoriaus vieton. Kiek metų atgal Milwaukee ir dalinai Wisconsin valstijoje socialistai turėjo apšaltį įtakos. Tačiau ta jų įtaka sutirpo, išdilo ir niekas čia nei nekaltaba, kad socialistų kandidatas laimėtų. Prie to, socialistų pozicija karo klausimu yra netikus: jie nemobilizuoja jėgų fašistinės ašies sunaikinimui. Ir kam žmonės balsuotų už tokį kandidatą, kuris dar kenktų karo laimėjimui.

Apie republikonus ir kalbėti nenorimi. Jie didžiulio yra reakcininkai. Bet jie tikisi gauti pronaciono elemento paramos, kuris šiuo laiku įtraukė kaklą į kalniečių—neparodo savo spalvos.

Reikia, kad demokratų kandidatas aiškiau parodytų savo nusistatymą. Dar man teks kitą kartą parašyti apie ateinančius rinkimus Wisconsin valstijoje. Tai šiuo tarpu ir užbaigiu bent biskį tatau paryškines.

Važiukime Povaliau.

Gubernatorius Heil atsišaukė į Wisconsin gyventojus, kad jie susilaikytų nuo greito važinėjimo automobiliais. Prašo laikytis 40 mylių rubežavimo per valandą. Greitesnis važiavimas daugiau nudėvi padangų, daugiau geso išvartoja ir abelnai yra nenaudingas karo taupumui.

CIO Unijos Prieš Republikoną Kandidatą.

Milwaukee apskrčio CIO unijų legislatyvio komiteto vardu, kuris atstovauja 68 unijos didelius lokalus, Neimritz pareiškė, kad viso gero republikono partijos konvencija ir tos partijos kandidatas, dabartinis gubernatorius išmaujo gubernatoriaus vieton einąs, yra daugiau niekas, kaip izoliationistų grupė. Darbo unijos stoji už karo laimėjimo finansinę programą ir darbuosis, kad būtų išrinkti kandidatai, kurie remia pilnai Roosevelto karo laimėjimo politiką. Unijos darbuosis, kad izoliationistų kandidatai nebūtų išrinkti, pareiškė Mel Neimritz, CIO unijų tarybos pirmininkas.

Už Vėliavos Paniekinimą Gavo Kalėjimą.

Teisėjas A. J. Hedding pamerkė Martin Biesold, 37 m., vokietai, kuris įspilietino 1935 m., už vėliavos paniekinimą. Jis turės atbūti kalėjime 60 dienų ir užmokėti \$100 baudmės.

Biesold liko sugautas bebandant nutraukti vėliavą perėitą trečiadienį ties 4046 N. Ladin st.

Kaltininkas teisinio, kad jis buvo girtas. Tačiau ar jo girtumui kenkė vėliava? Jeigu jis neužmokės baudmės pinigais, tai turės dar kitas 60 dienų būti kalėjime.

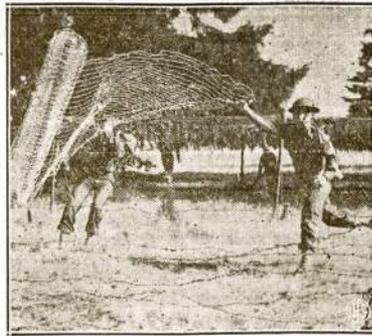
Mrs. Forbosh Pašaukta Pasiaikiinti.

Mrs. Forbosh, našlė buvusio German-American Volksbund vadovė, pašaukta pasiaikiinti apie jos ryšius su naciūni veikimu.

Tai tiek šią savaitę apie įvykius Milwaukee.

Senas Jūreivis.

Mūsų kareiviai kurnors šiaurvakarinę šalies dalį mokinsis kaip pasekmingai pereiti prešo spygiuotų vielių pinkles. Kaip matosi, jie užmeta smulkų vielinį tinklėlį ir tas jiems pasitarnauja kaip kokis "kauras"—pereina spygliuotas pinkles nesužeidę.

Mūsų kareiviai kurnors šiaurvakarinę šalies dalį mokinsis kaip pasekmingai pereiti prešo spygiuotų vielių pinkles. Kaip matosi, jie užmeta smulkų vielinį tinklėlį ir tas jiems pasitarnauja kaip kokis "kauras"—pereina spygliuotas pinkles nesužeidę.

Kainų Aukštumo Problemų Kenosha Apieilinkė.

125 biznieriiai Kenosha apskrityje, vadovybėj komercijos buto, nusitarė kooperuoti su valdžia, kad visur būtų nustatyta aukštumo kainos, kad būtų visur prekių iškabos.

Sako, šie 125 biznieriiai pažadėjo luosnoriai pavaziuoti po paskirtas apielinkes ir jeigu kur nėra nustatyta aukštumo kainos, tai kad tas būtų padaryta. Sako, jie duos draugiškus patarimus. Tačiau jeigu rasis vienas kitas, kurie pasirodytų veikis neteisingai, tai prieš tokius bus daromi ir žingsniai.

Savo pareiškime tie biznieriiai prisimena, kad jiems reikės aplankyti apie 1,000 biznio vietų visame apskrityje.

Zinoma, jog valdžiai padėti pravesti nuostatus yra geras dalykas, tik jie neturėtų savo įtakos vartoti prieš mažus biznieriūsus. Gi tie mažiukai biznieriiai turi suprasti reikala ir įstatymus ir padėti iškabos kokia aukščiausia kaina yra jų parduodamų daiktų.

Kainas reikia nustatyti tokias, kokios buvo tv daiktų perėitą kovo pirmą dieną. Tenka pažymėti, kad iki šiol mes, kenoshiečiai, kurie

buvome per metų metus veiklūs darbuotojai pažangiame judėjime, mažai veikiamo. O jei kiek ir veikiamo, tai dar mažiaiu parašome į spaudą.

Užsidedikime pareigą, kad iš mūsų parengimų, iš mūsų organizacijų susirinkimų parašysime į "Vilnį".

Petras.

Karas Daug Ką Pakeičia

Madison, Wis.—Jau plačiai kalba, kad šiemet žiemą kasime sniegą nuo gatvių mediniais kastuvais, nes plieninių negausime krautuviene. Žinoma, kurie turi plieninius, tai galės juos vartoti, bet naujų kastuvų bus sunku gauti.

Kitas dalykas, tai važinėjimas automobiliais. Seniau daug būdavo automobilių ir smarkiai važiuodavome. Dabar jau mažiau automobilių ir važiuosime tik po 40 mylių per valandą.

Bet ve kas reikia žinoti. Gasolino stočių 300 savininkų laikė konferenciją ir pareiškė, kad jie pritaria 40 mylių spartai.

Kodėl jiems nepritari, juk vistiek gase išpirks. Tik važiuotojas turės išbūti ilgiau ant kelio.

Kitas dalykas čia pasklido, tai Wisconsin Universitetas pradės tyrinėti pieno įtaką į žmogaus augimą ir bendrai sveikatą. Žinome, kad pienas labai reikalingas vaikams. Mokslininkai sako bandys ant žiurkių ir išaiškinti ar ištiesų taip svarbu, kad be pieno negali apsieiti.

Ta proga noriu prikišti savo dyvelkį. Eskimosai kiek gauna pieno, tai tik nuo mamos. O paskui turi maitinti žuvisimis. Kiek yra žinoma, jie pusėtinai ilgai gyvena. Aišku, ten kitokia atmosfera.

S. D.

Slot Mašinos Karo Ginklams

Apieilinkės prokuroras Kewaunee apskrityje įsakė išimti iš biznio vietų slot mašinas. Ponas J. E. Martin pasakė, kad jeigu jūs mašinos neišimsite, tai mes jas apvalysime.

Kad gemblinimo mašinos neturi būti vietos, tai rodo kiekvienam piliečiui turėt

Būrys aliantų Komandos, kurie aną dieną buvo siveržė į Dieppe, Francizijoje. Atakoje dalyvaavo kanadiečių, anglių, laisvųjų francūzių ir amerikiečių Rangers būriai. Šis paveikslas prisistatys iš Anglijos per radiją kada Komandos buvo tik grynė iš atakos.

Naminis Frontas

Office of War Information
Washington, D. C.

Kova sulaukty gyvenimo iškašius yra kova, kurioje negali būti pertraukos. Sulaukty gyvenimo iškašius mes visuomet turime būti veiklūs. Kas tik pamena praėitą karą, žino, kas įvyksta, kada kainos nekontroliuojamos. Jungtinėse Valstijose gyvenimo išlaidos taip aukštai pakilo, kad visai nesutiko su algomis.

Praeitame kare, pav., paštu siunčiama (mail-order) darbininkų kelnų kaina pakilo nuo \$2 centų iki \$2.95. Darbo drabužiai—žakietai, marškiniai ir kelnės—yra svarbūs daiktai būdizte kiekvienos dirbančios šeimos ir būtinai reikalingi.

Pereitą savaitę Kainų Administracijos Ofisas anė žygius nustatyti vidutinę kainą darbo drabužiams. OPA matė, kad jeigu darbo drabužių industrijoj padėtis nebus pataisyta, kainos šių drabužių bus labai aukštos. OPA nukirto maksimalumo kainas, kurias išdirbėjai ir urmu pardavėjai galėjo imti už šiuos drabužius. Ir dabar Amerikos industrijos ir žemdirbijos darbininkų drabužių kainos nebus aukštesnės už kovo mėnesio kainas.

Karo Departamentas veda rekrutavimo vajų dėl 100,000 prityrusių mechanikų ir techninių darbininkų tarnauti Army Air Force, Signal Corps ir Ordnance Department. "Pasekmingi aplikantai prie darbo bus lavinami gauti Armijos techninio darbininko laipsnį." Departamentas pranešė. Oro Jėga reikalauja lėktuvams mechanikų, šarvininkų, radio mechanikų, radio operatorių, metalo darbininkų ir suleidėjų (plieno); Signal Corps ieško telefono viety sujungtojų, "installer repairmen", "repeatermen", radio operatorių ir taisytojų, ir etc. Ordnance Departmentui reikalinga instrumentų pataisytojų, "diesel" ižių mechanikų, elektrikių, optikų ir radial inžinų mechanikų. Visi aplikantai turi būti Suv. Valstijų piliečiai tarp 18 ir 44 metų amžiaus ir visi turi gauti paliausimą nuo savo vietinės drafto tarybos. Jie privalo būti tinkami militarinei tarnybai pagal dabartinių sveikatos standartų Departamentas praneša. Aplikacijos reikia siųsti tiesiog į vietinį Army and Air Corps rekrutavimo ofisą.

Kaip eina į darbą arba į miestą—gatvekariu, busu, požeminiu traukiniu, elevatorium arba traukiniu? Su ateinančiu mėnesiu tikėkite sulaukti pirmąjį. Office of Defense Transportation įspėja, kad su rugsėjo mėnesiu šalies vietinės transportacijos sistemos neša 40 nuosimėčių daugiau negu 1940 m. ir su mokyklų atidarymu bus daug daugiau pasažierių. Tas reiškia, kad ne visi žmonės galės karuose sėdėti, daug turės stovėti, reikės toliau keliauti pasiekti buso stotį ir bus daug kitų nepatogumų. Tie nepatogumai neišvengiami, vis mažiaiu privačių automobilių bus vartojama, ir mūsų armija

būti aišku, nes tai yra apgaudinėjimas žmonių. Tačiau kodėl tas mašinas nepaiešti ir atiduoti valdžiai dėl karo įrankių. Taip reikalinga metalas, ypač tas metalas, iš kurio padaryta slot mašinos. O čia tas mašinas laiko išnaudojimu žmonių.

Aš kelnų šūkj: Slot mašinos reikia atiduoti karo ginklams!

Kareivio Motina.

karo darbininkų vis auga.

Rinkimas atliekamo metalo, gumos, skardos, riebalų ir kitos medžiagos, kuri taip būtinai reikalinga karo produkcijos programai vis svarbesnis su kiekviena diena. Mūsų karo fabrikins dabar žaliava yra labai reikalinga, ir normaliai šaltiniai negali jos pristatyti. Todėl valdžia atsišaukia į visą šalį su prašymu dėti pastangas viršminėti medžiagą rinkti. Šis rinkimas papildio vis augančius trūkumus.

Rinkimas virtuvės riebalų amerikiečiams yra naujas dalykas. Jeigu kiekviena šeimininkė šalyje sutapatų tik po du svarus šio jom beveik nereikalingo daikto, per mėnesį būtų surinkama bilionas svarų gaminimui sprogstamųjų reikmenų, apsaugojančių aptepimų (coatings) tankoms, karo laivams, ir t. t.

Šeimininkės prašomos atsargiai tapti sekamais:

1. Visus riebalus nuo pečių kepto kumpio, jautienos, avienės ir paukštienos.
2. Riebalus nuo steikų ir veršienos.
3. Visus nupirktus riebalus (taukinius, daržovinius, ir t. t.), kurie vartojami kepti bulves, žuvis, kukulius ir kitą maistą.
4. Riebalus nuo lašinukų, dešrų ir kito panašaus maisto.

Juos taupykite sekanciai:

1. Gerai išplaukite skardinę dėžutę (nuo kavos arba tuko) ir persunktus riebalus supilkite. Riebalus laikykite tik metalinėj dėžutėj, nevertikite popierinių ar stiklinių indų.
2. Laikykite skardinę dėžutę vėsioj vietoj, geriausia šaldytuve.
3. Kada šeimininkė turi mažiausią svarą, turi aušinti į mėsos krautuvi, kuris prisideda prie vėjaus. Mėsinės savininkas užmokės šeimininkei nustatytą kainą, numušęs vienu centą padengimui jo išlaidų.
4. Riebalai šiaip kolektuoti nebus vartojami kaip maistas.
5. Patartina nenešti ribalų į mėsos krautuvi savaitės pabaigoj, geriau pradžioj.

KENOSHA BIZNIERIAI

SOUTHWEST FOOD MARKET

POVILAS SPRINDIS, Sav.

Grosieris—parinkta mėsa—daržovės—vaisiai. Žemiausios kainos ant parinktų produktų. Specialis pardavimas ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais.

6603 — 33rd Ave., Kenosha, Wis.
Phone No. 2-1415

JOHN TELLAISHA

2114 52nd Street, Kenosha, Wis.

CEVERYKŲ TAIŠYMO DIRBTUVELE

Su naujausios Mados Mašinomis

Sąžiningas Patarnavimas už labai prieinamą kainą.

WAUKEGAN BIZNIERIAI

A. BITVINSKO BUČERNĖ IR GROSERNĖ

MEATS

711—8th Street

Maistas šviežias ir pirmiausias. Sąžiningas ir draugiškas patarnavimas.

BILL'S GREEN STAR TAVERN

Vieta, kur visus maloniai priima.

DIRECT BEER BEER

Sav. B. J. MASILUNAS

820-822 Tenth Street
WAUKEGAN, ILL.

F. KRISUNAS PEILIŲ SPECIALISTAS

927 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill.

Išdirbu geriausius peilius: duonai riekiti, mėsal piauti, medžioklei ir kitokius. Laišku prisiųskite nupiešę modelį, kokio norite. Padaręs juos prisiųs: gavę, apžiūrėję ir išbandę gerumą—siųskite pinigus.

Mano darbo peiliai parduodami:

Kenoshoj: pas Leo Rock, 22nd Ave. & 52nd St.
Waukegan: McAllister & 10th St., Drugstore.

SHEBOYGANO BIZNIERIAI

SHORTY'S TAVERN

1516 S. 13th St., Sheboygan, Wis.

LINKSMA LIETUVIAMS UŽEIGA

Savininkas IRVIN H. ZEIGLER

Alus—Vynas—Deginė—Užkandžiai

MANO PIRMOJI KOMUNIJA

JUOZAS BALŪSIS.

Kokių tik nėra žmogaus gyvenime dienų, kokių tik nėra valandų! Jos bėga, atnešamos džiazgams ir liūdesi, vargus, kančias, nusivylimą, tai pragiedrėjimus ir viltį šviesesniu rytojumi. Jos veriasi, stoja viena prie kitos, rikiuojasi ir išsidiaria į vieną ilgą, ilgą virtinę, kurios pradžia—lopšys, pabaiga—karstas. Ir kiekviena jų, kiekviena tų dienų ir valandų, vis kitokia apdaru apsidariusi, vis kitokiom spalvom nusispalvinusi, vis kitokiu virpesiu jaudina širdį.

Ir dažnai, oi, kaip dažnai,—kai prakaitas galutinai užplūta akis, o žiaurūs gyvenimo įvykiai lauzia valią, pasitikejimą savimi, ir kelia abejones pasirinkto kelio teisingumui,—eini žmogus mintimis pro šias išsiriklavusias dienas, klausaisi jų šūksnius, teisingo bylojimo, žiuri ir pergventus įvykius, į žmones, kurie praėjo, į klaidas ir į teisingus posūkius. Ir jauti, kaip lašas po lašo tavo krūtinę kaupiasi pastiprinimas, tvirtėja valia, giedrėja žvilgsnis. Ir vėl tvirtu žinginiu žengi į priekį, žinodamas, kad po tavo kojų žemė, kad tavo kelias tikras ir kad jis ir yra tas, kuriuo turi eiti.

Bet iš visų dienų ilgiausią sustoju prie vienos—prie pirmosios komunijos dienos.

Ji nebuvo svarbiausia, nei turiningiausia. Atėjusios dienos atnešė daug didesnių, daug įvairesnių įvykių ir nustūmė ją, užgrozdino. Bet mano širdyje ji vistiek gyva, pulsuoji. Ji davė man pirmąjį gyvenimo pažinimą, to gyvenimo, kuris ir šiandien tebedyli mano žingsnius. Dėl to ji yra ir liks tuo šviesiu žiedu eilėje kitų, dažniausia niurių, skausmingų dienų. Ji buvo jau senokai.

Vokiečių okupacijos metu. Turėjau aštuonerius metus. Tos dienos rytą motina atėjo į ganyklą ir papasakojo, kad šiandien vedami vaikai prie pirmosios komunijos, kad ji ir man pasitvies drobinus marškinius, parūpinusi juostą ir žvakę su kaspiniu.

—Jei tik šeimininkas leis, tai ir drošim. Mano džiazgasmas neturėjo ribų.

—Tik kojos tavo nebesvietiškos,—kalbėjo ji toliau, žiūrėdama į mano suskilusias, purvu užgargažėjusias kojas.—Kur tu ir braidai?!

—Niekio, mama. Negi Dievulis į mano kojas žiūrės!

—Apat neturiu kuo, o ar numazgosi,—nenušleido ji.

Vietoj ataskamio, aš paliuogomis nuokavau prie kėdros, prisiroviau asiūklių ir taip ėmiau jas šveisti, jog iš vargėjų kojų tik kraujas pasipylė. Bet aš nejutau skausmo. Man buvo be galo džingu. Ak, kiek kartų, kiek kartų aš mačiau vaikus, einančius prie komunijos. Kaip grojo vargonai, kaip degė žvakės! O dūmų, dūmų! Jie kilo iš smilkytinių prieš altorių iki pat lubų ir vėl leidosi žemyn, jie slankėjo tarp žmonių ir taip kvėpėjo, kad tik gulki ir mirki, ir nieko tau daugiau nebereikia! O kai išrikiuodavo per visą bažnyčią vaikus, kai uždegdavo jų kaspiniuotas žvakes... Ak, ak!... Su ašaromis akyse prašydavau motinos leisti ir mane, leisti atsiklaupyti į šitą eilę, laikyti degančią žvakę ir priimti... komuniją! Komunija man visada atrodė kažkokia neapsakoma saldžių saldybių, nes kunigas juk po tokį mažą skritinėli tveduodavo, o ir tai dar gerokai ji virš kaupkos pakratės, o priėmęs žmogus visada truputį išbaldavo ir žiūrėdavo kažkur į save, lyg nesuprastų, kas čia su juo atsitiko.

Bet motina niukėjo man į kuprą ir kartojo:

—Spėsi. Snarglį pirmiau nusiūluostyk! Ir aš laukiau, laukiau, laukiau... Ir štai!

Diena buvo tokia, kad gražesnis ir neapanoršė. Saulė jau nukrėtė rasą, kilo aukštyn, šildė, glostė laukus, upes ir melyną mišką. Vyturyus prtilo. Kvėpėjo lauko diemedis, čiobrelis, ramunėlė. Rugiai leido varpas ir nerūpestingai suposi kvapiame vėjuje. Atrodė, kad visa gamta suprato tą didįjį laimę, kuri manęs

laukė, ir dėl to taip išsipošė, išsidabino, išsikvėpino.

Ėjau neįsąsčius žemės po kojų ir taip skubinausi, jog motina vos spėjo su manimi.

Buvo dar ankstoka ir bažnyčioje tik viena kita moterėlė sukiojosi aplink klaukiją. Motina privėdė ir mane. Aš sukalbėjau atgalios litaniją, pasimeldžiau kaip reikiant, ir mes išėjome į šventorių.

Čia jau rinkosi motinos, vedinos baltai apdarytais vaikais. O ir šiaip žmonės ėjo išklausti vatyvos. Ne vienas jų sudodavo, žvelgė į vaikus ir, matyt, atsimegė vaikyste, braukė ašarą. Aukštose šventoriaus liepose čirškė žvirbliai.

Klebonas atėjo pasipuošęs kamža ir stula. Jo eisenoj, jo veide, jo žvilgsny, kuriu jis peržvelgė mus visus, jautėsi iškilmingumas, pasitenkinimas. Motinos puolė rankų bučiuoti. Jis leido. Suaukė vaikus artyn. Valandėlę žiūrėjo į visus, lyg norėdamas permatyti, ar neušlėpė kuris savo nuodėmės ir ar švaria širdimi artinasi prie Dievo stalo. Atsikrankštė.

—Brangieji mano,—prabilo jis.—Artėja didi valanda. Viešpačiū Viešpats, Karaliū Karalius žingsį į jūsų jaunas širdis. Drebėkite ir džiazgkitės, nes didi yra... —Vėda, vėda!—staiga suriko kažkas gatvėje.

Į šventorių įsiveržė du vokiečių žandariai. Šoko prie klebono. Aiškino kažką saviškai, rodė į ausį, paskui į gatvę ir į kleboną. Klebonas, taip staiga nutrauktas, nieko negalėjo suprasti ir tik galvą purtė. Tada jie pastvėrė jį ir nusitempė su savim.

Žmonės sumišo, puolė į gatvę. Kamšatis pagavo mane, atsikyrė nuo motinos. Atsikvošėjau tik už šventoriaus vartų. Dulkinas gatvės viduriu vokiečiai vedė žmogų. Tai buvo jaunas, šviesiaplaukis, iškankinto veido vyras. Jo rankos buvo surištos užpakaly, galva nuleista, o kojos apautos vienom kojiniem. Prisiartinęs iki mūsų, jis lėtai pakėlė galvą, apžvelgė visus ir tyliai linktelėjo.

—Atsisveikina,—sušnibždėjo kažkas už mano nugaros.

—Sušaudys jį,—pridūrė kitas.

—Viešpatie, susimilk ant mūsų,—suvaikito kažkuri moterėlė.—Koks jaunas dar... koks šviesus...

—Kleboną pašaukė. Matyt, katalikas.

—O kas jis toks?

—Ar aš žinau! Sako, vakar turgeju sugavo... be pašparto... O, ve, ir mūsų klebonas važiuoja su žandariais!

—Prie piliakalnio, matyt, spaviedos.

—Viešpatie, susimilk ant mūsų... Aš pajutau, kaip ašaros užsmagė man gerklę. Staigus galiesys sugniaužė širdį. Pabėgėjau į priekį ir sumojavau ranka.

Vedamasis sustojo, valandėlę žiūrėjo į mane, lyg nesuprasdamas, ir aš pamačiau, kaip staigios ašaros užpylė jo skruostus. Virpančiom lūpom jis šnibždėjo kažką ir žemai, žemai nusilenkė, o ašaros krito į kelio dulkes ir nyko jose.

Mano širdis visai apmirė. Pats nesijausdamas pribėgau prie jo ir ištiesiau žvakę su kaspiniu—visa, ką turėjau.

—Imk... imk... raudojau uždušdamas.

Kareiviai sumišo. Žvelgė vienas į kitą. Kėtojo rankas. Vedamasis pasilenkė prie manęs, pabučiavo į kaktą ir, drebėniu nuo ašarų balso, tarė:

—Tu—angelas. Eik ir priimk savo pirmąją komuniją.

—O tu?—raudojau aš.—Tu?

—Priimsiu ir aš... duos...

Čia prisiko vokiečių vyresnysis. Kirto biziūnu man išilgai nugaros ir atgalia ranka bloškė į šalį. Atsitrenkiau į šventoriaus mūrą. Vyresnysis rėkė ant kareivių. Sie išsirikavo. Čerkštelėjo šautuvai. Pasmerkztas dar kartą atsisuko į mane.

Nuėjo.

Sulaužytas, sutryptas kaspiniu, gulėjo dulksė mano žvakė.

Aplinkui žmonės stovėjo tylūs, blausiai susimastę ir žiūrį žemę. Moterys suklaupė. Oras atrodė pasunkėjęs, prisigėres baises nerimo ir artėjancios nelaimės. Visi sustingo laukdami.

PRITAIKYKIME LITERATŪROS DRAUGIJOS VEIKIMĄ PRIE NAUJŲ GYVENIMO SĄLYGŲ

(PRAEITIES VEIKIMAS)

Buvo laikai, kada Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos kuopų veikimas stovėjo ant aukščiausio laipsnio, negu dabar.

Dar nesenoje praeityje kuopų susirinkimus vedavo pagal ALDLD konstitucijos dienotvarkę, kuris apima visus svarbiausius darbininkų klesos reikalus, kaip tai: bedarbė, streikai, atėvių gynimas, politinių kalinių gynimas, lokalinė kova prieš kitas srioves, bėgantį klesų kovos reikalai ir tt. Dienotvarkis susidėjo net iš 10 skirtingų punktų.

Mes veikdavom ne vien lietuvių kultūrinėje dirvoje, bet ir tarptautinėje plotmėje. Rinkdavome delegatus į įvairias konferencijas.

Svarstydavome delegatų raportus ir įvairiais klausimais laiškus. Atsakinėdavom ir visus svarbesnius gyvenimo iškeltus dienos klausimus.

Toksai platus ir toli siekiantis veikimas suinteresuotu visus narius ir dėlto ALDLD kuopų susirinkimai būdavo skaitlingi, gyvi ir pavyzdingi.

Toksai pavyzdingas veikimas padarė įtaką ne vien į narius, bet ir į plačią visuomenę, kuri rėmė mūsų parengimus ir visus mūsų darbus ir sumanymus.

Toksai platus veikimas padėjo mums išauklėti Literatūros Draugiją net iki 7,000 narių. Padėjo mums išleisti net už \$100,000 vertės įvairaus turinio knygų. Padėjo mums sukelti apie

\$100,000 pinigų klesų kovos reikalams; parėmimui abelon darbininkų judėjimo. Iš to, kas viršų pasakyta, turi būti aišku visiems, kad tik veikiančios organizacijos auga ir bujoja, gi neveikiančios skursta ir miršta.

DABARTINIS VEIKIMAS

Dabar mes gyvename kitokiose sąlygose, todėl ir ALDLD kuopų susirinkimų dienotvarkis pasikeitė—suašūrėjo. Toki klausimai kaip bedarbė, streikai, politinių kalinių gynimas ir kai kurie kiti klausimai likosi nereikalingi svarstyti.

Be to, dabar "išėjo iš mados" svarstyti bėgančius klesų kovos reikalus. Taipgi nesvarstome ir lokalinę kovą prieš kitas srioves ir dar nekurie kiti klausimai apšleisti. Iš daugelio punktų dienotvarkies pasiliko tik du punktai, būtent: 1) Naujų narių gavimo ir iš senų narių duoklių iškolektavimo problema. 2) Parengimų ir spaudos rėmimo klausimas.

Be to, dabar "išėjo iš mados" svarstyti bėgančius klesų kovos reikalus. Taipgi nesvarstome ir lokalinę kovą prieš kitas srioves ir dar nekurie kiti klausimai apšleisti. Iš daugelio punktų dienotvarkies pasiliko tik du punktai, būtent: 1) Naujų narių gavimo ir iš senų narių duoklių iškolektavimo problema. 2) Parengimų ir spaudos rėmimo klausimas.

Be to, dabar "išėjo iš mados" svarstyti bėgančius klesų kovos reikalus. Taipgi nesvarstome ir lokalinę kovą prieš kitas srioves ir dar nekurie kiti klausimai apšleisti. Iš daugelio punktų dienotvarkies pasiliko tik du punktai, būtent: 1) Naujų narių gavimo ir iš senų narių duoklių iškolektavimo problema. 2) Parengimų ir spaudos rėmimo klausimas.

Be to, dabar "išėjo iš mados" svarstyti bėgančius klesų kovos reikalus. Taipgi nesvarstome ir lokalinę kovą prieš kitas srioves ir dar nekurie kiti klausimai apšleisti. Iš daugelio punktų dienotvarkies pasiliko tik du punktai, būtent: 1) Naujų narių gavimo ir iš senų narių duoklių iškolektavimo problema. 2) Parengimų ir spaudos rėmimo klausimas.

Be to, dabar "išėjo iš mados" svarstyti bėgančius klesų kovos reikalus. Taipgi nesvarstome ir lokalinę kovą prieš kitas srioves ir dar nekurie kiti klausimai apšleisti. Iš daugelio punktų dienotvarkies pasiliko tik du punktai, būtent: 1) Naujų narių gavimo ir iš senų narių duoklių iškolektavimo problema. 2) Parengimų ir spaudos rėmimo klausimas.

ROCKFORD, ILL.

VILNIES

PIKNIKAS

Rengia LLD ir TDA Kuopos

NEDELIOJE, RUGSEJO - SEPT. 6

Svithoid Park

Netoli Camp Grant tilto, prie No. 2 kelio (So. Main St.)

Dainuos Aido ir Šakar-Makar Choral iš Chicago

Kalbės VINCAS ANDRULIS, "Vilnies" Red.

Pradžia 10 val. ryte Įžanga 20c asmeniui

Puiki Orkestra Šokiams, Programas, Prakalbos.

Vaišės, Daug Svieto—Visi jūsų Pažystami, draugai.

Praėjo geroka valanda. Ir mes išgirdome, driokstelėjo prie piliakalnio staigi, vieninga salve.

Žmonės kurtelėjo, žvelgė vienas į kitą, ėmė žegnotis. Kai kurie verkė.

—Amžiną atilę dovank jam, Viešpatie,—pasigirdo įvairiose vietose.

O komuniją tą dieną vistiek dalino.

Ir kai aš, verkdamas ir aimanuodamas, spyriauš nenorįs, motina čia pat šventoriuje išpėrė man kailį ir varu nuvarė prie Dievo stalo.

Komuniją priėmiau, bet... Visa, kas taip žavėjo mane, ta vargonų muzika, tie kodylo dūmai, tos degančios žvakės ir žibų auksas ant kunigo arnoto, dabar at-

rodė niekai, vieni niekai. Aš galvojau apie tai, kas dedasi už altoriaus, už šių margaspalvių langų ir paaukuotų sienų.

Ten—nuždė žmogų.

Dulkšnas, išplaktas ir prisiverkęs iki alpulo, grįžau prie bandos.

Ir šiandien, kada jau balanciais paausiais ir pavargstančiu žvilgsniu, žvelgiu aplinkui, aš matau, kad gyvenimas dar nedaug, oi kaip nedaug tepaėjėjo į priekį. Kad ir šiandien įvairiose pasaulio dalyse kartojasi tūkstantijos tūkisių, kaip mano pirmosios komunijos diena.

Ir todėl darbo, daug ryžtingo ir reikalingo darbo prieš akis. Jis šaukia mane.

Tai beveik viskas ką mes ALDLD kuopų susirinkimuose svarstome.

Štai kodėl susirinkimai paliko ne įdomūs ir neturinti didelės svarbos, nesuinteresuoją narių ir dėlto nariai pradėjo neslankyti į susirinkimus.

Štai kodėl įtaka organizacijos visuomenės akyse pradėjo pulti žemyn ir apsuniko naujų narių gavimo problema ir iš senų narių duoklių iškolektavimo problema. Štai kodėl mes neveikdami puolame žemyn narių skaičium ir plačios visuomenės akyse pradėdam netekti įtakos ir taip gausios partos kaip pirmiau gaudavom. Kas reikalinga daryti, kad pataisius blogą padėtį?

PAPLATINKIME IR PAGILINKIME VEIKIMĄ.

ALDLD I Apskričio komitetas laikytam susirinkime liepos 30 d. plačiai svarstė ir nutarė, kad pagerinti šios blogos padėties reikalinga praplėsti ir pagilinti ALDLD kuopų veikimas.

Susirinkimų dienotvarkis turi būti pritaikytas prie naujų gyvenimo sąlygų: prie pastangų šį karą laimėti.

Karo problema yra pati svarbiausia. Ją svarsto netik diplomatai, bet ir liaudies viso civilizuoto pasaulio.

Tą problemą turėtų svarstyti kiekviena darbininkiška organizacija ir kiekvienas organizacijos narys, nes nuo karo laimėjimo arba pralaimėjimo priklaus mūsų pačių ir jaunosios kartos ateitis.

Rekomenduojama įdėti į ALDLD susirinkimų dienotvarkį sekantį punktus:

1. Civilių teisių gynimo klausimas.
2. Sovietų Sąjungos karo pagelbos klausimas.
3. Sutvirtinimas karinių pastangų: rinkimas gumo, metalo ir riebalų.
4. Aukavimas Raudonajam Kryžui pinigų arba kraujo ir tt.
5. Kova prieš nacijų agentus ir kiti klausimai.

RUGSEJO (SEPTEMBER) SUSIRINKIMAI.

Nutarta, kad ALDLD I Apskričio kuopų susirinkimai rugsejo mėnesį būtų šaukiami per atvirutes, jogei visi nariai turėtų progą viršminėtus klausimus svarstyti, susipažinti ir praversti gyveniman. Išaiškinimui plačiau tų klausimų kuopų valdybos turėtų pasirūpinti į susirinkimus pakviesti kalbėtoją sulig jų nuožūra tinkamiausia.

Saukiant narius per atvirutes turi būti priminta jiems, kurių duoklės užvilktos, kad pasimokėtų, nes iki spalio pirmos turi būti duoklės visų sumokėtos.

S. Vesys.
ALDLD I Apskr. Sekr.

LOURENCO MARQUES. — Portugalijos valdomoji Rytų Afrikos Anglija ir Japonija apšiekė piliacius. Angliai atidavė japonus, o japonai anglus, užsilikusius ten paskelbus karu.

IS KANADOS LIETUVIU GYVENIMO

KAS DEDASI WINN-PEGE.

Bėgje trijų savaitių buvo surengti du piknikai Fort White pas draugus Daubarus.

Piknikai tikrai buvo linksmi ir atnešė gerokai pelno organizacijoms.

Didelis ačiū tenka draugams Daubarams už priėmimą winniepiečių ir sanbonifiačių.

Nesenai įvykusiame Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 7 kuopos mėnesiniame susirinkime buvo užtvirtinti į pilnus narius šeši kandidatai.

Linkiu visiems naudingai darbuotis šios draugijos labui.

Lietuvių komitetas prie Raudonojo Kryžiaus atsiskaukė per draugą Vidruką paramos demokratijos gynėjams, kurie yra nelaisvėje, fašistų rankose.

Mažas lietuvių būrelis sukauko tam kilniam tikslui \$15,00.

Draugas Samalionis nusiskundė Sūnų ir Dukterų Draugijos 7 kuopos susirinkime, kad "Keleivis" draugas Samalionis ir Radzevičių išvadino serganciais komunistine liga, kadangi jie, draugijos įgalioti, parašė pastabą "Keleiviu!".

Draugija už tai po diskusijų nutarė prasiųnti "Keleivį" iš Lietuvos svetainės, su pastaba: "Grižk atgal į Bostoną su nuplyšusia sermėga."

RENGIASI PRIE SUVAŽIAVIMO.

Toronto.—Trečias Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos suvažiavimas įvyks rugsėjo 5 ir 6 dienomis. Toronte, 160 Claremont St.

Pirma suvažiavimo sesija prasidės šeštadienį, 7:30 val. vakaro. Kitos dvi sesijos atsibus sekmadienį, rugsėjo 6 dieną.

Kuopų atstovai, atvykę ankščiau, kreipkitės pas Č. K. pirmininką J. Kevežą, 11a Delaware Ave., Toronto, iš ten bus parūpintos nakvynės. Atvykę vėliau taipgi bus aprūpinti nakvynėmis.

Kuopų atstovai atvažiuodami į suvažiavimą turi su savim pasiimti visus kuopų pasiūlymus—raštu.

NUSIŽUDE.

Sudbury, Ont.—Rugpjūčio 20 dieną ryte rastas savo gyvenimo namo sklepe pasikoręs Ch. Rasevičius. Velionis buvo vedęs žmogus, 43 metų amžiaus. Saužudystės priežastys nežinomos.

Paliko nuliūdusią žmoną, sūnelį ir brolių.

"L. B."

LONDONAS, rugp. 28. — 600

Britanijos bombierių atakavo Vokietijos industrinį miestą Kassel ir okupuotos Lenkijos portą Gdynię. Tai daryta pagalbėjimui Sovietams, nes Gdynia esanti koncentracijos punktus vokiečių prieš SSRR.

Murray Indorsavo McKeough Kandidatūra

Industrinių Organizacijų Kongreso pirmininkas Philip Murray indorsavo Illinois demokratų kandidatą į senatą Raymond McKeough.

Šį kandidatą, kuris stoja už Roosevelto karo laimėjimo politiką remia visos šioj valstijos CIO unijos.

Zinoma, Lewis, Edmundson ir panašaus plauko izoliacionistai neremia. Jie palaiko Hitlerio užgerintųjų pusę—"Tribune" kandidatą Wayland Brooks, kuris kandidatuoją antram terminui.

Metalas ir Mėsa Gretimai Eina

Karo laimėjimui reikalinga milijonai tonų metalo. Bet ar metalas galima be mėsos? Šisai klausimas yra dabartinėj dienoj aktualiausias, nes kalbama apie stoką šio maisto.

Karo ekspartai, industrijų vyrų lyos paraikė savų nuomonę, kad metalas: karo pabūklai ir tankai ir kitoki įrankiai eina greta su mėsa.

Čia darbininkas gamina orlaivio inžiną. Tuoj bus orlaivis ir lakūnas su juo neš mirtį priešui. Bet tiek darbininkas, tiek tas lakūnas be tinkamo maisto gerai savo pareigų neatliks.

Taigi mėsa eina gretymai metalo ir visų kitų reikmenų.

Visai teisingai prezidentas Rooseveltas stato reiklavimą, kad turi būti prarastas jo programos prieš infliaciją, programos nustatymo kainų maistui ir tt.

Chicagoj jau pradėjo veikti judasias marketas—rinka. Čia nueis į sandelį mėsos stoka. Tačiau aplinkui rasi vietų kur mėsos gausi kiek tik nori, bet jau akštesne kaina. Vadinasi prasidėjo judasias marketas nors dar nėra mėsaui aukščio kainų.

Skardos Rinkliava

Chicagoj nustatyta surinkti tris tūkstančius penkis šimtus tonų per mėnesį. Rinkliavą veda dženitorijų unijos prezidentas. Darbas atliekama vidutiniai. Biskj geriau kaip vidutiniai, nes surenkama apie 90 nušimčių nustatytos kvotos.

Bet manau, kad gaspadiinės galėtų biskj geriau kooperuoti ir mes surinktume pilną kvotą—3,500 tonų skardos per mėnesį.

Dženitorius.

UZMUŠE MALIAVOTOJĄ F. BARNAS.

Melrose Park gyventoją Fred Barnes, 55 metų, užmušė automobilij nelaimėj, netoli North ave.

Michigan Avenue Keičia Savo Veidą

Taip neseniai Michigan ave. ties Liberty Square, kur stovi Stevens, Congress ir Blackstone viešbučiai, būdavo daug puošnių ponij. Čia leisdavo pasaldyto gyvenimo dienas pinigų gėmėms. Dabar šioj gatvėj, ypač pažymėtos vietose, daug uniformuotų jaunų, energiškių sukauptomis mintimis vyrų. Jie vaikstinėja tai poilsio laiku lėtai, tai užsiėmimo dienomis skubiai ir tikrai didžiomis pareigomis susimastę.

Matosi ir mergelių. Jos palydi savo mylimuosius, tai ieško pasimatyti ir užmėgstę pažintį su būsiančiais mylimaisiais.

Ši smetona mūsų jaunimo, tie žaliukai vaikiniai pasirengę didelėms pareigoms. Jie lyg tie arai po kiek laiko skraidys plėniniais paukščiais apgynimui mūsų šalies ir apgynimui pasaulinės demokratijos. Jų ryžtingumas reiškiasi visame sutriuškinti japoniškus ir vokiškus užpuolikus.

Daug kuo šiandien skiriasi Michigan ave. nuo taip neseniai čia dvelkusia atmosfera. J. P.

Kas Trečiadienis Draftuos Arklusius

Reikia žmonių armijoj, bet reikia ir arkljū. Tai kas trečiadienis stakdaruose, 43 ir So. Halsted st., įvyks arkljū draftavimo jomarkai.

Kas turi tinkamus arklusius, kurie galėtų būti imami karinėms pareigoms, armijos reikalams, tai gali čia pristatyti savo arklusius. Jie bus egzaminuojami ir įkainuojami.

Jojamus arklusius peržiūrės retkarciaris trečiadienij vakaras.

DAUGIAU METALO, DAUGIAU RIEBALŲ

Robert Tiekens, Illinois Apisigynimo Tarybos pirmininkas, nurodo, kad tolesnė karo eiga reikalauja daug metalo. Todėl ragina visas senas geležis pristatyti į lauzų vietas.

Taipgi prašo rinkti taukus. Pirmiau daug gaudavo visokių aliejų darymų glicerino iš Rytų Indijos. Dabar tas vietas pasigrobė Japonija.

Reikia bent 240,000,000 sv. glicerino dėl amunicijos ir dėl medicinos. Iš taukų galima daryti glicerinas.

Gatvekarjū ir Elevatorij kompanijos šiais metais turi daug daugiau pelno, negu turėdavo pirmiau.

Nauja Užeiga Bridgeporte Wallace Buffet

3200 So. Wallace, Chicago, Ill.

Graži, erdvi ir rami vieta smagiam laiko praleidimui. Elizabeth ir John Kubiliai, sav. Tel. CALumet 8252.

\$100,000 VERTES STAKO LIKVIDACIJA

Mes Dar Turime Nemažai Siūtų su 2 Porom Kelnių

VILNONIAI SIUTAI
iki \$55.00 Vertės ...\$22.00

TOPKOCIAI
iki \$25 vertės, dabar \$10.75

OVERKOCIAI
nuo \$25 iki \$29.50...\$14.50
nuo \$35.00 iki \$45.00...\$18.50
nuo \$45 iki \$59.50...\$24.50

UZ ZEMAS KAINAS VAIKAMS DRABUZIAI

VILNONIAI KAMPUS PLOCIUKAI
\$10.00 vertės, dabar \$5.95

SIUTUKAI
\$12.95 vertės, dabar \$8.75

OVERKOTUKAI
iki \$15.00 vertės..... \$6.95

VILNONIAI 4 ŠMOTŲ SIUTUKAI
iki \$15 ver. \$6.95 ir \$8.95

GEBELS, 733 Maxwell Street

UNIVERSAL RESTAURANT

Gerass Malstas, Priemas Kalnos ir Mandagus Patarnavimas.

Antanas Norkus, Savininkas

750 W. 31st Street
Phone Victory 9670

Anna-James Tavern

3212 S. Halsted Street

Kingsbury Alus Geri Cigareti Skanus Vynas ir Degtinė

JAMES JANULEVICIAI ir ANNA BAGDONAS, Sav.

RADIO STANDIEN

CHICAGO'S STOTYS	WIND	580	WMBR	1280
WMAQ	676	WGES	1390	
WGN	720	WCPL	1090	
WBMM	780	WHIP	1820	
WAT	820	WSBC	1240	
WLS	890	WMB	1110	
WENR	890	WJJD	1160	
WAAZ	950	WIFC	1450	

PIRMADIENIS, RUGPJUCIO 31 D.

- 12:00—WGN—Treasury Star Parade
- WLS, Dinnerbell Time
- 12:15—WGN—News
- WBMM, Life Can Be Beautiful
- 12:30—WGN—News
- WLS, Woman in White
- 12:45—WGN—News
- WLS, Noon Time News
- WBMM—Vic & Sade
- 1:00—WGN—Musical Moods
- WLS, Peediot Question Box
- WBMM, Road to Life
- 1:30—WGN—Ednie and Franke Cavanaugh
- WLS, Homemakers' Program
- WBMM—We Love and Learn
- 1:45—WGN—Len Salvo
- WBMM—The Goldbergs
- 2:00—WGN—News
- WLS—Prescott Presents
- WBMM—David Harum
- 2:15—WGN—Today's Best Music
- WLS—Prescott Presents
- WBMM—Press News
- 2:30—WGN—Bleacher Serenade
- WBMM—Every Woman's World
- WLS—Vanguard of Victory
- 2:45—WGN—Lead of Man
- WLS—News
- WBMM—Victory Matinee
- 3:00—WBMM—News
- WGN—Victory Matinee
- 3:15—WBMM—Melody Weavers
- 3:45—WBMM—Yogi Yorgesson
- WGN—Len Salvo
- 4:00—WBMM—Paul O'Brien
- WGN—USO Caning USA
- 5:00WGN—Swing It
- WBMM—Donald Mc Gibeny and the News
- 5:15—WBMM, Hedda Hopper
- WGN—AEC Club
- 5:30—WGN—Modern Music
- WBMM—Keep Working... Keep Singing America.
- 5:45—WGN, Captain Midnight
- WBMM, World Today

VAKARE

- 6:00—WGN—Wendell Hall, Songs
 - WBMM—Amos 'n' Andy
 - 6:15—WGN—To Be Announced
 - WBMM—Songs by Mary Small
 - 6:30—WGN—News
 - WBMM—Today's War and You
 - WLS—News
 - 6:45—WGN—Hal Culver
 - WGN—Melodious Minutes
 - WLS—Smile Market
 - 7:00—WGN—Cal Tinney
 - WBMM—Vox Pop
 - WLS—Earle Godwin, Commentator
 - 7:30—WGN—Buildog Drummond
 - WLS—Free or Faise
 - WBMM—Gay Nineties Review
 - 8:00—WBMM—Victory Theatre
 - WGN—Gabriel Heutter
 - 8:15—WGN—Quin Ryan
 - 8:30—Art Jarrett's Orchestra
 - WBMM—Lady Esther Serenade
 - 8:45—WGN—Overseas Report
 - 9:00—WGN—Raymond Gram Swing
 - An American in England
 - 9:30—WGN, Music That Endures
 - WBMM—Youghn Monroe's
- Orch.
- 10:00—WGN—Hugh Carson
 - WBMM, News
 - 10:45—WGN, Jimmy Evans
 - 11:00—WGN, News

- 11:30—WGN—News
- WBMM—Tuckers Orchestra
- WBMM—Orchestra
- 11:55—WBMM, Press News
- 1:00—WBMM—Smith's Orkstra
- 1:30—WGN, News Roundup
- ANTRADIENIS, RUGSEJO -ma D. 8 to 12 A. M.
- 8:00—WBMM—News
- WGN—News
- WLS—Prairie Ramblers
- 8:15—WGN—Today's Best Music
- WLS—News
- WBMM—Musical Clock
- 8:30—WBMM—News
- WGN—Victor H. Lindlahr
- WLS—Chuck Acree
- 8:45—WBMM—Hymns of All Churches
- WLS—Rangers'
- 9:00—WBMM—Valiant Lady
- WGN—I sing for you
- WLS Hal Culver — Songs
- 9:15—WBMM—Stories America Loves
- WGN—Treasury Star Parade
- WLS—June Merrill
- 9:30—WBMM—Amanda of Honey-moon Hill
- WGN—June Baker
- WLS—Howard Peterson
- 9:45—Painted Dreams
- WGN—Linda's First Love
- WLS—Arkie
- 10:00—WBMM—Mary Lee Taylor
- WGN—The Editor's Daughter
- WLS—Breakfast at Sardi's
- 10:15—Second Husband
- WGN—Hearts in Harmony
- WLS—Good Morning Neighbor
- 10:30—WBMM—Bright Horizon
- WGN—Len Salvo
- WLS—Hose in the Country
- 11:00—WBMM—Kate Smith Speaks
- WGN—Boake Caster
- WLS—Martha & Helen
- 11:15—WBMM—Big Sister
- WGN—Carnation Bouquet
- 11:30—WBMM—The Romance of Helen Trent
- WGN—News
- WLS—Live Stock Market
- 11:45—WBMM—Our Gal Sunday—
- WGN—Aunt Jenny's Stories,
- WLS—Farm News

PIRKITE PAS MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KENTER WHOLESALE

4707 S. Halsted St.
Tel. Blvd. 0014

AUDITORIUM RESTAURANT

3133 So. Halsted St.

Su Geriausia Skoniu Lietuviški ir Amerikiški Valgiti P. BALCIUNAS ir M. KOVARSKI

URBA Gelininkas

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms Bankietams, Laidotuviams Papanimams

4180 Archer Avenue
Phone: LAFayette 8890

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS — Kvietkininkas

Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam

3316 S. Halsted St. Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS

JOSU PATOGUMUI:

6812 S. Western Ave., Chicago
Telefonas Grovehill 0142

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICEKO 2109

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir juo finansiskai stoviu priemas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGO'S IR CICERO'S LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJS

Turime Kopycijas Visose Miesto Dalyse

AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTI

LACHAWICZ ir SUNUS

2314 W. 23rd PLACE TELEFONAI: CANAL 2515 ir 2516

SKRYLIUS: 42 E. 108th ST. Telefonai: Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET

TELEFONAS YARDS 1419

J. LIULEVICIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

S. P. MAZEIKA IR EVANAUSKAS

3219 SO. LITUANICA AVENUE TELEFONAI: YARDS 1138 ir 1139

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. TELEFONAS: YARDS 4906

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. PULLMAN 9661

